YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (ensimmäinen jaosto)
11 päivänä lokakuuta 2001 *

Asiassa C-30/00,

jonka Supremo Tribunal Administrativo (Portugali) on saattanut EY 234 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

William Hinton & Sons L[da]

vastaan

Fazenda Pública,

Ministério Públicon

osallistuessa asian käsittelyyn,

ennakkoratkaisun siitä, miten tuonti- tai vientitullien maksamisvelvoitteen sisältävään tullimenettelyyn ilmoitetuista tavaroista velalliselta kantamatta jääneiden tuonti- tai vientitullien kantamisesta jälkitullauksin 24 päivänä heinäkuuta 1979 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1697/79 (EYVL L 197, s. 1) 1, 2 ja 5 artiklaa, Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymis-

* Oikeudenkäyntikieli: portugali.

ehdoista ja perustamissopimusten mukautuksista tehdyn asiakirjan (EYVL 1985, L 302, s. 23) 254 artiklaa, Portugalissa olevista maataloustuotteiden varastoista 20 päivänä joulukuuta 1985 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3771/85 (EYVL L 362, s. 21) 8 artiklaa sekä Espanjassa ja Portugalissa 1.3.1986 olevia sokerialan tuotteiden varastoja koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 28 päivänä helmikuuta 1986 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 579/86 (EYVL L 57, s. 21) 4 ja 8 artiklaa on tulkittava,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann (esittelevä tuomari) sekä tuomarit L. Sevón ja M. Wathelet,

julkisasiamies: A. Tizzano,
kirjaaja: R. Grass,

ilmoitettuaan ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle aikovansa ratkaista asian työjärjestyksensä 104 artiklan 3 kohdan mukaisella perustellulla määräyksellä,

pyydettyään EY:n tuomioistuimen perussäännön 20 artiklassa tarkoitettuja osapuolia esittämään mahdolliset huomautuksensa asiassa,

kuultuaan julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

määräyksen

1 Supremo Tribunal Administrativo on esittänyt 12.1.2000 antamallaan määräyksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 4.2.2000, EY 234 artiklan nojalla kahdeksan ennakkoratkaisukysymystä siitä, miten tuonti- tai vientitullien maksamisvelvoitteen sisältävään tullimenettelyyn ilmoitetuista tavaroista velalliselta kantamatta jääneiden tuonti- tai vientitullien kantamisesta jälkitullauksin 24 päivänä heinäkuuta 1979 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1697/79 (EYVL L 197, s. 1) 1, 2 ja 5 artiklaa, Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisehdoista ja perustamissopimusten mukautuksista tehdyn asiakirjan (EYVL 1985, L 302, s. 23, jäljempänä liittymisasiakirja) 254 artiklaa, Portugalissa olevista maataloustuotteiden varastoista 20 päivänä joulukuuta 1985 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3771/85 (EYVL L 362, s. 21) 8 artiklaa sekä Espanjassa ja Portugalissa 1.3.1986 olevia sokerialan tuotteiden varastoja koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 28 päivänä helmikuuta 1986 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 579/86 (EYVL L 57, s. 21) 4 ja 8 artiklaa on tulkittava.

2 Kysymykset on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat William Hinton & Sons L^{da} (jäljempänä William Hinton) ja Fazenda Pública ja joka koskee William Hintonin hallussa olevista sokerin ylijäämävarastoista perittävien maksujen jälkikantoa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

3 Asetuksen N:o 1697/79 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Tällä asetuksella vahvistetaan, millä edellytyksillä toimivaltaiset viranomaiset voivat kantaa jälkitullauksin ne tuonti- ja vientitullit, jotka syystä tai toisesta ovat jääneet velalliselta kantamatta tuonti- tai vientitullien maksamisvelvoitteen sisältävään tullimenettelyyn ilmoitetuista tavaroista.

2. Tässä asetuksessa tarkoitetaan

— —

c) tileihin kirjaamisella hallintotointa, jolla toimivaltaiset viranomaiset asianmukaisesti vahvistavat kannettavien tuonti- tai vientitullien määrän

— —."

4 Asetuksen N:o 1697/79 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Jos toimivaltaiset viranomaiset toteavat, että tuonti- tai vientitullien maksamisvelvoitteen sisältävään tullimenettelyyn ilmoitetusta tavarasta lain mukaan kannettavat tuonti- tai vientitullit ovat kokonaan tai osittain jääneet kantamatta velalliselta, viranomaisten on ryhdyttävä toimiin kantamatta jääneiden tullien perimiseksi.

Tätä menettelyä ei kuitenkaan voida aloittaa enää sen jälkeen, kun kolmen vuoden määräaika on kulunut siitä päivästä, jona velalliselta alunperin kannettava määrä on kirjattu tileihin tai, jos sitä ei ole kirjattu tileihin, siitä päivästä, jona kyseisiä tavaroita koskeva tullivelka on syntynyt.

2. Edellä 1 kohdassa säädetty kantomenettely pannaan vireille ilmoittamalla asianomaiselle se tuontitullin tai vientitullin määrä, jonka maksamisesta hän on vastuussa."

5 Asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Toimivaltaiset viranomaiset eivät voi jälkikäteen kantaa sellaisia tuonti- ja vientitulleja, jotka ovat jääneet perimättä toimivaltaisten tulliviranomaisten sellaisen erehdyksen vuoksi, jota osaltaan vilpittömässä mielessä toiminut ja kaikkia voimassa olevia tulli-ilmoitusta koskevia säännöksiä noudattanut velan maksamisesta vastuussa ollut ei ole voinut kohtuudella havaita.

Ne tapaukset, joissa ensimmäistä alakohtaa voidaan soveltaa, määritetään 10 artiklassa säädetyssä menettelyssä annettujen soveltamista koskevien säännösten mukaisesti."

6 Tullivelkaan perustuvien tuonti- tai vientitullien määrien kirjaamisesta tileihin ja niiden maksamisen edellytyksistä 14 päivänä kesäkuuta 1989 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1854/89 (EYVL L 186, s. 1) 1 artiklan 2 kohdassa määritellään tileihin kirjaamisen käsite uudelleen seuraavasti:

"Tätä asetusta sovellettaessa tarkoitetaan

— —

c) *tileihin kirjaamisella* tulliviranomaisen tilikirjoihin tai muulle vastaavalle tietovälineelle suorittamaa tullivelasta johtuvaa tuonti- ja vientitullin kirjaamista".

7 Asetusta N:o 1854/89 sovelletaan sen 26 artiklan mukaisesti tulleihin, jotka on kirjattu tileihin 1.7.1990 tai sen jälkeen.

8 Liittymisasiakirjan 254 artiklassa määrätään seuraavaa:

"Portugalin tasavallan on poistettava omalla kustannuksellaan erikseen määritettäviä yhteisön menettelyjä noudattaen ja 258 artiklassa määrätyin edellytyksin täsmennettävässä ajassa kaikki Portugalin alueella 1 päivänä maaliskuuta 1986 vapaassa vaihdannassa olevien tuotteiden varastot, jotka määrältään ylittävät sen, minkä voidaan katsoa edustavan tavanomaista tasausvarastoa. Tavanomaisen tasausvaraston käsite määritellään kunkin tuotteen osalta kullekin yhteiselle markkinajärjestelylle ominaisten arviointiperusteiden ja tavoitteiden mukaan."

9 Asetuksen N:o 3771/85 5 artiklan 1 kohdassa säädetään muun muassa seuraavaa:

"Ellei määrättyjen tuotteiden osalta muuta ole erikseen säädetty, tavanomaisena tasausvarastona on pidettävä toimintavarastoa, joka on tarpeen täyttämään markkinoiden tarpeet Portugalissa erikseen määriteltävän jakson ajan.

Jakso määritellään niin, että häiriötön siirtyminen markkinointivuoteen 1986/87 voidaan varmistaa kunkin kyseessä olevan tuotteen osalta. Jos markkinointivuotta ei ole, jakso päättyy viimeistään 31.12.1986, tai 4 artiklan toisessa virkkeessä tarkoitettujen alojen osalta sen vuoden joulukuun 31 päivänä, jonka kuluessa siirrytään toiseen vaiheeseen.

— — "

10 Asetuksen N:o 3771/85 6 artiklan 1 kohdan sanamuoto kuuluu seuraavasti:

"Sellaisten tuotteiden myynneistä syntyviä tukimenoja ja joissakin tapauksissa interventiomenoja, joille on vahvistettu liittymisasiakirjan 254 artiklan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettu varasto ja jotka on erityisesti ilmoitettava komissiolle asetuksen (ETY) N:o 729/70 5 artiklan mukaisesti toimitettujen asiakirjojen yhteydessä, ei oteta huomioon Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastossa."

11 Asetuksen N:o 3771/85 8 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Tämän asetuksen soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt vahvistetaan rasva-alan yhteisestä markkinajärjestelystä 22 päivänä syyskuuta 1966 annetun neuvoston asetuksen N:o 136/66/ETY 38 artiklassa — — tai tarvittaessa maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä annettujen muiden asetusten vastaavissa säännöksissä säädettyä menettelyä noudattaen.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuja soveltamista koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä ovat muun muassa seuraavat:

a) liittymisasiakirjan 254 artiklassa tarkoitettujen varastojen vahvistaminen niiden tuotteiden osalta, joiden määrä ylittää tavanomaisen tasausvaraston

b) edellä 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu vahvistaminen

c) tiedonannot, jotka Portugalin tasavallan on toimitettava komissiolle

d) ylijäämäisten tuotteiden myyntiä koskevat yksityiskohtaiset säännöt.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuissa soveltamista koskevissa yksityiskohtaisissa säännöissä voidaan vahvistaa

a) luettelot tuotteista, joista Portugalin tasavallan on laadittava varastoluettelo

b) veron kantaminen viennissä varastointijäsenvaltiosta toiseen jäsenvaltioon tai kolmanteen valtioon, jos tavaroiden vientihinta on poikkeuksellisen halpa viejäjäsenvaltion hintataso huomioon ottaen

c) veron kantaminen, jos asianomainen ei noudata ylijäämäisten tuotteiden myyntiä koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä."

12 Asetuksen N:o 579/86 3 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

"1. Uusien jäsenvaltioiden on kunkin erikseen suoritettava alueellaan 1 päivänä maaliskuuta1986 kello 00.00 vapaassa liikkeessä olevien sokerin ja isoglukoosin varastojen luettelointi.

2. Edellä olevan 1 kohdan soveltamiseksi on jokaisen henkilön, joka millä perusteella tahansa on 1 päivänä maaliskuuta 1986 kello 00.00 vapaassa liikkeessä olevan, tapauksen mukaan joko valkoisena sokerina tai kuiva-aineena ilmaistuna vähintään 3 000 kilogramman suuruisen sokeri- tai isoglukoosimäärän haltija, tehtävä kyseisestä määrästä ilmoitus toimivaltaisille viranomaisille ennen 13 päivää maaliskuuta 1986."

13 Asetuksen N:o 579/86 4 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"1. Jos 3 artiklassa tarkoitetun luetteloinnin yhteydessä todettu sokerin tai isoglukoosin varasto ylittää jonkin uuden jäsenvaltion osalta sille 2 artiklan 1 kohdassa vahvistetun määrän, kyseisen jäsenvaltion on varmistettava, että luetteloidun määrän ja kyseisen vahvistetun määrän erotusta vastaava määrä viedään yhteisön ulkopuolelle ennen 1 päivää tammikuuta 1987 joko tämän asetuksen 1 artiklassa tarkoitettuina tuotteina tai asetuksen (ETY) N:o 3035/80 1 artiklassa tarkoitettuina jalostettuina tuotteina. Vietävää määrää määritettäessä ei sokerin ja isoglukoosin määriä ole mahdollista laskea yhteen eikä vietävän sokerin korvaamista isoglukoosilla tai päinvastoin hyväksytä.

Portugalin osalta varastot todetaan ja maasta vietävän sokerin määrä vahvistetaan ensimmäisen kappaleen mukaisesti erikseen Azorien ja Madeiran autonomisille alueille ja Portugalin muille alueille."

14 Asetuksen N:o 579/86 5 artiklan 1 ja 2 kohdan sanamuoto on seuraava:

"1. Todiste 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta viennistä on annettava, jollei tälle ole ylivoimaista estettä, ennen 1 päivää maaliskuuta 1987, esittämällä:

a) asianomaisen uuden jäsenvaltion toimivaltaisen toimielimen 6 artiklan mukaisesti antamat vientitodistukset

b) asetuksen (ETY) N:o 3183/80 30 ja 31 artiklassa tarkoitetut asiaa koskevat asiakirjat, jotka ovat tarpeen vakuuden vapauttamiseksi.

2. Jollei 1 kohdassa tarkoitettua todistetta esitetä 1 päivään maaliskuuta 1987 mennessä, kyseistä määrää on pidettävä yhteisön sisämarkkinoille myytynä."

15 Asetuksen N:o 579/86 7 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Määriltä, joita on 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti pidettävä sisämarkkinoille myytyinä, peritään maksu, joka on:

a) sokerin osalta 100 kilogrammaa kohden saman suuruinen kuin 31 päivänä joulukuuta 1986 voimassa oleva valkoisen sokerin tuontimaksu korotettuna tai alennettuna tapauksen mukaan valkoiselle sokerille samana päivänä voimassa olevalla uuden jäsenvaltion liittymistasausmaksulla

b) isoglukoosin osalta 100 kilogrammaa kuiva-ainetta kohden saman suuruinen kuin 31 päivänä joulukuuta 1986 voimassa oleva sakkaroosisiirappien perustuontimaksu sadalla kerrottuna."

16 Asetuksen N:o 579/86 8 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Uusien jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet tämän asetuksen soveltamiseksi ja vahvistettava erityisesti kaikki valvontamenettelyt, jotka osoittautuvat tarpeellisiksi 3 artiklassa tarkoitetun luetteloinnin toteuttamiseksi sekä 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun vientivelvoitteen täyttämiseksi."

17 Portugalin sokerimarkkinoiden erityisen tilanteen vuoksi vientiä yhteisön ulkopuolelle koskevaa, asetuksen N:o 579/86 4 artiklan 1 kohdassa säädettyä määräaikaa jatkettiin 30.6.1987 asti asetuksen N:o 579/86 muuttamisesta 31 päivänä lokakuuta 1986 annetulla komission asetuksella (ETY) N:o 3332/86 (EYVL L 306, s. 37). Viimeksi mainitun asetuksen 5 artiklan 1 kohdassa säädettyä määräaikaa viennistä annettavan todisteen esittämiselle jatkettiin 1.9.1987 asti.

Pääasian oikeudenkäynti

18 William Hinton, jonka kotipaikka on Funchal (Portugali), harjoittaa muun muassa sokerin varastointia ja markkinointia. Ennen Portugalin tasavallan liittymistä Euroopan yhteisöihin yksinoikeus sokerin tuontiin Madeiran autonomiselle alueelle kuului Instituto do Vinho da Madeiralle (Madeiran viini-instituutti; jäljempänä IVM). IVM antoi tuomansa sokerin varastoinnin ja markkinoinnin William Hintonin tehtäväksi ja tämä lähetti IVM:lle päivittäisen raportin

varastoon siirretystä ja sieltä poistetusta sokerista sekä varastossa jäljellä olevista määristä.

19 Vuoden 1985 lopussa William Hinton sai toimivaltaisilta viranomaisilta luvan tuoda Interbiz-International Trading L[da] -yhtiön lukuun tietyn määrän valkoista sokeria, jonka tämä toisi Euroopan talousyhteisöstä. Koska sokeri oli tarkoitettu Madeiran autonomisella alueella yleiseen käyttöön tarvittaviin hankintoihin, se oli voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti vapautettu maksuista ja muista tulleista ja veroista maksuista. Maahan tuotu sokeri, joka oli peräisin Tanskasta ja jonka määrä oli 5 000 tonnia, saapui Funchalin satamaan tammikuun lopussa 1986. Sen jälkeen kun tavara oli purettu ja Funchalin tulli oli päättänyt tullaukseen ja tarkastuksiin liittyvät muodollisuudet, sokeri siirrettiin William Hintonin varastoon, jonne myös IVM:n sokeri oli varastoitu.

20 IVM ilmoitti 12.3.1986 toimivaltaisille viranomaisille, että 1.3.1986 William Hinton -yhtiön varastossa oli 4 500 tonnia Madeiran autonomisella alueella yleiseen käyttöön tarvittaviin hankintoihin tarkoitettua puhdistettua valkoista sokeria.

21 Tämän määrän perusteella valtioneuvosto antoi päätöslauselman nro 5/87 (*Diário da República* I, A-sarja, nro 24, 29.1.1987), jolla se jakoi asetuksen N:o 579/86 2 artiklan 1 kohdan b alakohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa vahvistetun valkoisen sokerin tavallisen varaston niin, että Azorien autonominen alue sai 5 833 tonnia ja Madeiran autonominen alue 1 250 tonnia. Mainitussa päätöslauselmassa vahvistettiin myös, että yhteisön jäsenyysvelvoitteista Madeiran autonomiselle alueelle mahdollisesti aiheutuva haitta jaettaisiin Madeiran autonomisen alueen ja sokerivarastojen haltijoiden kesken.

22 Organismo de intervenção do açúcar (sokerin interventioelin; jäljempänä OIA) totesi 1.9.1987, että 1.3.1986 kello 0.00 William Hintonilla oli 1 653 186

kilogramman suuruinen sokerin ylijäämävarasto. Tavaroiden liikkuvuudesta ja maatalouspolitiikasta vastaava tullihallituksen osasto ilmoitti asiasta Funchalin tullille.

23 Funchalin tulli lähetti 16.10.1987 William Hintonille kirjeen, jossa se viittasi todettuun sokerin ylijäämävarastoon ja vaati tätä suorittamaan 104 754 290 Portugalin escudon (PTE) suuruisen maksun kyseisestä varastosta.

24 William Hinton maksoi vaaditun summan 30.10.1987. Funchalin tulli kirjasi sen maksetuksi samana päivänä.

25 Todettuaan, että William Hintonin hallussa olevan sokerin ylijäämävaraston säännönmukaistamiseksi kannettava maksu oli määrältään pienempi kuin sen olisi pitänyt olla, Funchalin tulli aloitti jälkikantomenettelyn ja vaati 26.6.1990 William Hintonilta 4 695 213,50 PTE:n lisämaksua, jonka tämä myöskin suoritti.

26 Funchalin tulli lähetti 26.9.1990 William Hintonille uuden kirjeen ja vaati 6 368 850 PTE:n lisämaksua, koska kyseessä olevat maksut piti sisällyttää arvonlisäveron perustana olevaan verotusarvoon.

27 Myöhemmin tullin tarkastusyksikkö ilmoitti Funchalin tullille, että OIA:n ilmoittamat sokerimäärät eivät vastanneet William Hintonin varastoa ja että William Hintonin varastoiman sokerin määrä ei yleisen rahoitustarkastuksen

laskelmien mukaan ollut 1 653 186 kilogrammaa, vaan 4 030 554 kilogrammaa, joten kannettavien maksujen yhteismäärä oli 266 843 634 PTE.

28 Funchalin tulli vaati tätä summaa kirjeellä, joka oli päivätty 25.10.1990 ja annettu William Hintonille tiedoksi 29.10.1990.

29 Samana päivänä päivätyllä kirjeellä Funchalin tulli lisäsi perittävään summaan 16 010 618 PTE, koska maksu piti sisällyttää arvonlisäveron perustana olevaan verotusarvoon.

30 Kirjeellä, joka oli päivätty 26.11.1990 ja annettu William Hintonille tiedoksi 3.12.1990, Funchalin tulli ilmoitti, että kannettavien maksujen määrä ei ollut 25.10.1990 päivätyssä kirjeessä mainittu määrä, vaan että niiden yhteenlaskettu määrä oli todellisuudessa jo vaaditut määrät huomioon ottaen 157 394 108 PTE.

31 William Hinton riitautti tämän jälkikantopäätöksen Tribunal Fiscal Aduaneiro de Lisboassa, joka ei katsonut olevansa toimivaltainen ratione materiae. Asiassa haettiin muutosta Tribunal Tributário de Segunda Instânciassa, joka muutettuaan valituksenalaista tuomiota hylkäsi kanteen perusteettomana.

32 Supremo Tribunal Administrativolle tekemässään valituksessa William Hinton väittää pääasiallisesti, että asetuksen N:o 1697/79 2 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa vahvistettu jälkikantomenettelyä koskeva kolmen vuoden määräaika oli jo päättynyt useiden syiden perusteella. Ensiksikin velalliselta alun perin kannettiin määrän kirjaaminen tileihin, josta kantamatta jääneiden tullien perintätoimia koskeva kolmen vuoden määräaika alkaa, suoritettiin 16.10.1987 eikä 30.10.1987 kuten viranomaiset väittävät. Toiseksi yhteisön oikeuden

mukaista tileihin kirjaamista ei todellisuudessa suoritettu ja siksi edellä mainittu kolmen vuoden määräaika olisi pitänyt vahvistaa alkavaksi siitä päivästä, jona tullivelka syntyi eli 1.7.1987. Lopuksi William Hinton katsoo, että määräaika oli joka tapauksessa jo päättynyt, kun 26.11.1990 päivätty ilmoitus maksun kantamisesta annettiin 3.12.1990 tiedoksi William Hintonille.

33 William Hinton on myös väittänyt, että pääasiassa kyseessä oleva jälkikanto oli ristiriidassa liittymisasiakirjan 254 artiklan ja asetusten N:o 3771/85 ja N:o 579/86 kanssa.

34 Tässä tilanteessa Supremo Tribunal Administrativo päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Onko 24.7.1979 annetun neuvoston asetuksen N:o 1697/79 1 artiklan 2 kohdan c alakohtaa tulkittava niin, että niin kutsutun *tileihin kirjaamisen* on välttämättä edellettävä maksujen kantamista koskevaa ilmoitusta ja varsinaisten maksujen kantamista?

2) Onko kannettavan määrän katsottava jääneen kirjaamatta tileihin 24.7.1979 annetun neuvoston asetuksen N:o 1697/79 2 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetuin tavoin, kun tulliviranomainen toteuttamallaan ensimmäisellä toimenpiteellä, jolla se kirjaa maksujen määrät kirjanpitoon tai muihin vastaaviin tietovälineisiin, pyrkii siihen, että näiden maksujen kantaminen tulisi kirjatuksi?

3) Voidaanko 24.7.1979 annetun neuvoston asetuksen N:o 1697/79 1 artiklan 1 kohdan ja 2 kohdan c alakohtaa sekä 2 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa

sovellettaessa katsoa jälkikantomahdollisuutta koskevan vanhentumisajan lopullisesti päättyneen, kun maksujen erääntynyt määrä ensimmäisen kerran vahvistetaan, vai onko päättymisajankohta sitä vastoin pidettävä sellaisen toisen toimenpiteen toteuttamisajankohtaa, jolla ensin mainittu toimi on kumottu ja korvattu määrittämällä uusi maksu?

4) Miten liittymisasiakirjan 254 artikla on ymmärrettävä siltä osin kuin siinä velvoitetaan Portugalin tasavalta poistamaan ylimääräiset varastot 'omalla kustannuksellaan'?

5) Onko menettely, jossa Portugalin tulliviranomaiset vaativat ylimääräisen sokerin omistajilta asetuksen N:o 579/86 7 artiklan 1 kohdassa säädettyjen maksujen maksamista, vaikka Portugalin tasavalta on laiminlyönyt tämän sokerin viennin yhteisöstä, yhteensoveltumaton liittymisasiakirjan 254 artiklassa määrätyn velvollisuuden kanssa, jota on täydennetty selventävästi kahdella täytäntöönpanoasetuksella — 20.12.1985 annetun neuvoston asetuksen N:o 3771/85 8 artiklalla ja 28.2.1986 annetun komission asetuksen N:o 579/86 4 ja 8 artiklalla?

6) Onko 24.6.1979 annetun neuvoston asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna erehdyksenä pidettävä Madeiran autonomisen alueen yleiseen käyttöön tarvittavan sokerinhankinnan tarpeen virhearviointia, joka on aiheuttanut tullittoman tuonnin sallimisen liittymisasiakirjan 254 artiklasta ja neuvoston asetuksesta N:o 3771/85 on tiedetty?

7) Onko sellaisia tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevia erehdyksiä, jotka toimivaltainen tulliviranomainen on tehnyt tarkastaessaan maksutilejä ja hyväksyessään ne, pidettävä asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuina erehdyksinä?

8) Jos kahteen edeltävään kysymykseen vastataan myöntävästi, onko kohtuullista olettaa, että velallinen on huomannut nämä toimivaltaisen tulliviranomaisen erehdykset?"

Alustavat huomiot

35 Komissio kiinnittää yhteisöjen tuomioistuimen huomion aluksi epäilyksiin, joita sillä on asetuksen N:o 1697/79 merkityksestä pääasian ratkaisun kannalta. Asetuksen, jonka sisältö vahvistetaan sen ensimmäisessä johdantokappaleessa, 1 artiklan 1 kohdasta ilmenee, että asetuksen säännöksiä sovelletaan vain, jos tuontitullin tai vientitullin alaisista tavaroista on tehty vastaava ilmoitus. Tällainen velvollisuus ilmoittaa tullin alaiset tavarat toimivaltaisille viranomaisille vahvistetaan nyt käsiteltävänä olevan asian osalta asetuksen N:o 579/86 3 artiklan 2 kohdassa.

36 Ennakkoratkaisupyynnöstä näyttää ilmenevän, että kantaja ei ole noudattanut tätä velvollisuutta tai ei ainakaan ole noudattanut sitä kaikkien niiden tavaroiden osalta, jotka olivat sen hallussa 1.3.1986. Myöskään pienempää sokerimäärää, jonka Funchalin tulli oli kirjannut tileihin maksujen perimistä varten vuonna 1987, koskevaa ilmoitusta ei komission mukaan ilmeisesti tehnyt William Hinton, vaan OIA.

37 Tältä osin on riittävää muistuttaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 234 artiklan mukaisessa yhteisöjen tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuimien välisessä yhteistyössä yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen yhteisöjen tuomioistuimelle esittämillä kysymyksillä merkitystä asian kannalta (ks. esim. asia C-415/93, Bosman, tuomio 15.12.1995 (Kok. 1995, s. I-4921, 59 kohta sekä asia C-340/99, TNT Traco, tuomio 17.5.2001 (Kok. 2001, s. I-4109, 30 kohta).

38 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa on näin ollen kansallisen tuomioistuimen tehtävänä tutkia, onko tavarat, joista maksua oli kannettava, ilmoitettu asetuksen N:o 579/86 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Jollei ilmoitusta ole tehty, asianomainen tuomioistuin soveltaa maksujen perimistä koskevaa kansallista lainsäädäntöä eikä asetusta N:o 1697/79.

39 Nämä näkökohdat eivät kuitenkaan estä yhteisöjen tuomioistuinta vastaamasta ennakkoratkaisupyynnön tosiseikkojen valossa kysymyksiin, jotka koskevat asetuksen N:o 1697/79 tulkintaa.

Ennakkoratkaisukysymykset

40 Kun otetaan huomioon, että tiettyjen kysymysten osalta ei ole vähäisintäkään perusteltua epäilystä siitä, miten niihin on vastattava, ja että tiettyihin kysymyksiin annettava vastaus on selvästi johdettavissa oikeuskäytännöstä, yhteisöjen tuomioistuin on työjärjestyksensä 104 artiklan 3 kohdan mukaisesti ilmoittanut ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle ratkaisevansa asian perustellulla määräyksellä sekä kehottanut jäsenvaltioita ja EY:n tuomioistuimen perussäännön 20 artiklassa tarkoitettuja muita asianosaisia esittämään mahdolliset huomautuksensa asiasta.

Ensimmäinen ja toinen kysymys

41 William Hinton ja komissio väittävät, että asetuksen N:o 1697/79 1 artiklan 2 kohdan c alakohdassa esitetty tileihin kirjaamisen määritelmä osoittaa, että se on hallintotoimi, joka on välttämättä toteutettava ennen tullien kantamista koskevaa ilmoitusta ja varsinaista tullien kantamista. William Hinton väittää edelleen, että tätä määritelmää selvennetään asetuksen N:o 1854/89 1 artiklan 2 kohdan c alakohdassa, sillä sen mukaan tileihin kirjaamisella on ymmärrettävä

tulliviranomaisen tilikirjoihin tai muulle vastaavalle tietovälineelle suorittamaa tullivelasta johtuvaa tuonti- ja vientitullin kirjaamista.

42 Portugalin hallitus katsoo sitä vastoin, että tileihin kirjaamisen ei välttämättä tarvitse edeltää maksujen kantamista koskevaa ilmoitusta, mutta se on toteutettava ennen maksujen varsinaista kantamista.

43 Tältä osin on ensinnäkin todettava, että ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että kansallinen tuomioistuin pyytää selvyyttä siihen, mitä tarkoitetaan ilmaisulla "velalliselta alun perin kannettava määrä on kirjattu tileihin" sen ratkaisemiseksi, onko kantotoimiin ryhdytty asetuksen N:o 1697/79 2 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa säädetyssä kolmen vuoden määräajassa. On ilmeistä, että kyseinen määrä on välttämättä kirjattava tileihin ennen kun velalliselle ilmoitetaan kannettavista määristä.

44 Toiseksi on todettava, kuten komissio perustellusti on huomauttanut, että asetuksen N:o 1854/89 säännöksillä ei ole pääasian kannalta merkitystä, koska tätä asetusta sovelletaan sen 26 artiklan mukaisesti vain tulleihin, jotka on kirjattu tileihin 1.7.1990 tai sen jälkeen.

45 Koska asetuksen N:o 1697/79 1 artiklan 2 kohdan c alakohdassa esitetty tileihin kirjaamisen määritelmä koskee vain hallintotointa, jolla toimivaltaiset viranomaiset vahvistavat kannettavien tuonti- tai vientitullien määrän, tässä säännöksessä tarkoitetulla tileihin kirjaamisella ei välttämättä tarkoiteta sitä, että tulliviranomainen kirjaa tullit tilikirjoihin tai muulle vastaavalle tietovälineelle. Hallintotoimi, jolla ensimmäisen kerran vahvistetaan kannettavien tullien määrä, on katsottava toteutetuksi viimeistään silloin, kun tästä määrästä ilmoitetaan velalliselle.

46 Näin ollen ensimmäiseen ja toiseen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 1697/79 1 artiklan 2 kohdan c alakohtaa ja 2 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa on tulkittava siten, että maksuvelvolliselta alun perin vaaditun määrän kirjaaminen tileihin on hallintotoimi, joka edeltää maksun kantamisesta tehtävää ilmoitusta sekä varsinaista kantamista ja jolla ei välttämättä tarkoiteta sitä, että tulliviranomaiset kirjaavat kyseessä olevan määrän tilikirjoihinsa tai muulle vastaavalle tietovälineelle.

Kolmas kysymys

47 William Hinton väittää, että kun toimenpide, jolla perimättä olevien maksujen määrä on ensimmäistä kertaa määritetty, korvataan toisella uudella maksujen vahvistamistoimenpiteellä, sinä toimenpiteenä, jolla maksujen jälkikantomenettely on aloitettu, voidaan pitää sitä toimenpidettä, jolla aikaisempi toimenpide on kumottu ja korvattu. Tällainen tulkinta perustuu yleiseen hallintooikeudelliseen periaatteeseen, jonka mukaan kumottu toimenpide poistetaan taannehtivasti kumoavalla toimenpiteellä.

48 Portugalin hallituksen ja komission tavoin on todettava, että jos ensin toteutettua toimenpidettä vain oikaistaan viranomaisten toteuttamalla toisella toimenpiteellä, jolla kannettavat maksut vahvistetaan alun perin määrättyä pienemmiksi, ensin toteutettua toimenpidettä on pidettävä asetuksen N:o 1697/79 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna toimenpiteenä, jolla maksutapahtuma on pantu vireille.

49 Muunlainen tulkinta johtaisi siihen, että viranomainen, joka on pannut kantomenettelyn vireille asetuksen N:o 1697/79 2 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa säädetyssä kolmen vuoden määräajassa, menettäisi oikeutensa toimia vain sen vuoksi, että se tämän määräajan päätyttyä on tehnyt velalliselle edullisemman päätöksen. Viranomainen joutuisi näin pulmatilanteeseen, jonka vuoksi

se saattaisi luopua ensimmäisen päätöksensä muuttamisesta, mikä olisi vastoin velallisen etuja, joita asetuksella N:o 1697/79 pyritään suojaamaan.

50 Tämän vuoksi kolmanteen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava niin, että asetuksen N:o 1697/79 2 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että kun erääntyneen määrän ensimmäinen vahvistamistoimenpide on kumottu ja korvattu toisella toimenpiteellä, jolla on kantoperustetta muuttamatta määritetty alun perin päätettyä pienempi maksu, on katsottava, että kantomenettely on pantu vireille ensimmäisellä toimenpiteellä.

Neljäs ja viides kysymys

51 William Hinton väittää, että liittymisasiakirjan 254 artiklassa sekä sen soveltamisen varmistamiseksi annetuissa asetuksissa N:o 3771/85 ja N:o 579/86 Portugalin tasavallalle asetetaan kaksi täsmällistä velvoitetta, jotka ovat ylijäämävarastojen poistaminen ja tästä poistamisesta aiheutuvista kustannuksista vastaaminen. Ainoa Portugalin tätä varten toteuttama toimenpide, eli päätöslauselma nro 5/87, on ensinnäkin riittämätön, koska sillä ei oteta käyttöön vientivelvoitteen täyttämiseen tarvittavaa lainsäädäntöä, ja toiseksi se on lainvastainen, koska sillä luodaan järjestelmä kulujen jakamiseksi Madeiran autonomisen alueen ja sokerivarastojen haltijoiden kesken, vaikka ylijäämävarastot on poistettava Portugalin tasavallan kustannuksella.

52 William Hintonin mukaan sokerivarastojen haltijoille asetettu velvollisuus ilmoittaa sokerin määrät asetuksen N:o 579/86 3 artiklan 2 kohdan nojalla on vain toissijainen suhteessa kyseessä olevan jäsenvaltion velvollisuuteen laatia varastoluettelo. Tällä velvollisuudella ei ole mitään vaikutusta siihen, että Portugalin tasavallan on vastattava yhteisön ulkopuolelle viemättä jääneistä tavaroista aiheutuvista kustannuksista.

53 Portugalin hallitus ja komissio väittävät sitä vastoin, että kun liittymisasiakirjan 254 artiklassa määrätään, että Portugalin tasavallan on poistettava ylijäämävarastot omalla kustannuksellaan, tällä määräyksellä pyritään vain vahvistamaan, että tämän velvollisuuden täyttämisestä aiheutuvia kuluja ei korvata yhteisön varoista. Mikään ei näin ollen Portugalin hallituksen ja komission mukaan estä sitä, että sokerin ylijäämävarastojen haltijat vastaavat asetuksen N:o 579/86 7 artiklan 1 kohdassa säädettyjen maksujen aiheuttamista kustannuksista.

54 On todettava, että liittymisasiakirjan 254 artiklalla pyritään turvaamaan Portugalin tasavallan siirtyminen aikaisemmasta järjestelmästä yhteisen maatalouspolitiikan järjestelmään. Siksi tässä artiklassa määritetään, missä rajoissa tiettyjen Portugalin alueella 1.3.1986 vapaassa liikkeessä olleiden tuotteiden myynnille ei voida antaa yhteisön rahoitustukea kyseisenä ajankohtana. Sitä vastoin määräyksellä ei ole tarkoitus estää Portugalin tasavaltaa jakamasta ylijäämävarastojen poistamisesta aiheutuvia kustannuksia valtion ja varastonpitäjien kesken.

55 Tätä tulkintaa tukee asetuksen N:o 3771/85 6 artiklan 1 kohta, jonka mukaan Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosasto ei ota huomioon ylijäämätuotteiden myynneistä syntyviä menoja.

56 Portugalissa todettujen sokerin ylijäämävarastojen poistamiseksi asetuksessa N:o 579/86 säädetään ensisijaisesti varastojen viennistä vahvistetussa määräajassa ja maksun kantamisesta, jos varastoja ei tässä määräajassa ole viety.

57 Edellä mainitussa asetuksessa ei edellytetä, että Portugalin tasavallan olisi vastattava vientiin mahdollisesti liittyvistä kuluista eikä myöskään, että sen olisi otettava vastattavakseen sokerin ylijäämävarastojen haltijoilta kannetut maksut.

58 Tältä osin asetus N:o 579/86 on yhdenmukainen asetuksen N:o 3771/85 8 artiklan 3 kohdan c alakohdan kanssa, jonka mukaan viimeksi mainitun asetuksen soveltamista koskevissa yksityiskohtaisissa säännöissä voidaan säätää veron kantamisesta, jos asianomainen ei noudata ylijäämätuotteiden myyntiä koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä.

59 Veroa kannettaessa on kuitenkin myös noudatettava suhteellisuusperiaatetta, jonka on yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneessa oikeuskäytännössä katsottu kuuluvan yhteisön oikeuden yleisiin periaatteisiin. Tämän periaatteen mukaan taloudellisille toimijoille taloudellisia rasitteita aiheuttavien toimenpiteiden lainmukaisuus riippuu siitä, ovatko nämä toimenpiteet aiheellisia ja tarpeellisia kulloinkin kyseessä olevan sääntelyn perusteltujen tarkoitusperien toteuttamisen kannalta, jolloin edellytetään, että useammasta asianmukaisesta toimenpidevaihtoehdosta on valittava vähiten rasitusta aiheuttava ja etteivät asetetut taloudelliset rasitteet ole kohtuuttomia suhteessa tavoiteltuun päämäärään (asia 265/87, Schräder, tuomio 11.7.1989, Kok. 1989, s. 2237, 21 kohta; Kok. Ep. X, s. 109 sekä asia C-295/94, Hüpeden, tuomio 4.7.1996, Kok. 1996, s. I-3375, 14 kohta).

60 Jos ylijäämävarastojen vienti tulee halvemmaksi kuin maksun suorittaminen, suhteellisuusperiaatteen noudattaminen edellyttää, että toimijoille annetaan todellinen mahdollisuus viedä varastonsa ennen sitä varten vahvistetun määräajan päättymistä.

61 Tätä tarkoitusta varten toimijan on hyvissä ajoin saatava tieto siitä, miten suuri määrä hänen on vietävä.

62 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tutkittava, oliko William Hintonilla pääasiaan liittyvät erityiset olosuhteet huomioon ottaen päätöslauselman nro 5/87 julkaisemisen jälkeen mahdollisuus saada tieto siitä, miten paljon sokeria yhtiön oli vietävä.

63 Mainitun päätöslauselman julkaisemisen ja sokerin ylijäämävarastojen viennille asetetun määräajan eli 1.7.1987 välistä aikaa on joka tapauksessa pidettävä varastojen viennin kannalta kohtuullisena.

64 Lisäksi on todettava, että liittymisasiakirjan 254 artikla, asetukset N:o 3771/85 ja N:o 579/86 ja suhteellisuusperiaate eivät estä Portugalin tasavaltaa vaatimasta asetuksen 579/86 7 artiklan 1 kohdassa säädettyä maksua niiltä sokerin ylijäämävarastojen haltijoilta, jotka eivät ole noudattaneet viimeksi mainitun asetuksen 3 artiklan 2 kohdassa säädettyä ilmoitusvelvollisuutta.

65 Näin ollen neljänteen ja viidenteen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava siten, ettei liittymisasiakirjan 254 artiklalla eikä asetusten N:o 3771/85 ja N:o 579/86 säännöksillä estetä Portugalin tasavaltaa vaatimasta asetuksen N:o 579/86 7 artiklan 1 kohdassa säädettyä maksua niiltä toimijoilta, joilla on hallussaan sokerin ylijäämiä, jotka niillä olisi ollut mahdollisuus viedä säädetyssä määräajassa.

Kuudes, seitsemäs ja kahdeksas ennakkoratkaisukysymys

66 William Hinton väittää, että toimivaltaiset viranomaiset ovat menettelyn alusta asti tehneet useita erehdyksiä: ensinnäkin viranomaiset antoivat luvan tuoda 5 000 tonnia sokeria tullitta, koska ne olettivat, että tuotu sokeri oli tarkoitettu Madeiran autonomisella alueella yleiseen käyttöön tarvittaviin hankintoihin. Toiseksi viranomaiset toteuttivat erääntyneiden maksujen perimiseksi useita toimenpiteitä, joihin sisältyi aineellisia virheitä ja sovellettavien säännösten tulkin-

taa koskevia virheitä, jotka ovat toimivaltaisen tulliviranomaisen aiheuttamia. William Hinton katsoo, ettei ole kohtuullista edellyttää, että velallinen olisi havainnut kaikki nämä erehdykset.

67 Portugalin hallitus ja komissio väittävät sitä vastoin, että maksun kantamatta jäämisen ei voida katsoa johtuneen tulliviranomaisten sellaisesta erehdyksestä, jota velallinen ei olisi pystynyt havaitsemaan. Portugalin hallituksen mukaan syy siihen, että William Hintonilta 26.11.1990 päivätyllä kirjeellä perittyä maksua ei ollut peritty aikaisemmin, oli se, että velallinen ei ollut ilmoittanut sen hallussa 1.3.1986 olleen sokerin määrää. Komissio katsoo, että yleiseen käyttöön Madeiran autonomisella alueella tarvittaviin hankintoihin tarkoitetun sokerin tuontilupa perustui kiistattomasti William Hintonin antamiin tietoihin. Mahdollinen virhe ei näin ollen johtunut toimivaltaisten viranomaisten aktiivisesta toiminnasta. Komissio katsoo, että William Hintonin olisi kohtuudella pitänyt havaita erehdykset, jotka tulliviranomainen oli tehnyt maksujen kantamisen yhteydessä, kun otetaan huomioon erehdyksen luonne ja yhtiön ammatillinen kokemus sekä huolellisuus, jota sen olisi pitänyt noudattaa.

68 Tältä osin on syytä todeta, että asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdan mukaan kansalliset viranomaiset voivat jättää jälkikannon toimittamatta, jos kolme edellytystä täyttyvät samanaikaisesti. Tässä säännöksessä asetettujen edellytysten täyttyessä tullin maksamisesta vastuussa olevalla on oikeus vaatia, että tulleja ei kanneta jälkikäteen (ks. esim. asia C-15/99, Sommer, tuomio 19.10.2000, Kok. 2000, s. I-8989, 35 kohta).

69 Ensinnäkin edellytetään, että tullien kantamatta jääminen johtuu toimivaltaisten viranomaisten erehdyksestä (ks. esim. em. asia Sommer, tuomion 36 kohta). Kansallinen tuomioistuin viittaa tältä osin kuudennessa kysymyksessään nimen-

omaisesti siihen, että Madeiran autonomisella alueella yleiseen käyttöön tarvittavan sokerin hankintatarve oli virheellisesti arvioitu, ja seitsemännessä kysymyksessään siihen, että tulliviranomaiset olivat maksettavaa määrää vahvistaessaan toistuvasti tehneet tosiasioita ja oikeusseikkoja koskevia erehdyksiä.

70 Pääasiassa kantamatta jäänyt maksu liittyy ylijäämäsokerin määrään, joka asetuksen N:o 579/86 7 artiklan 1 kohdan nojalla oli asianomaisen hallussa 1.3.1986. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on tutkia, perustuvatko sen esiintuomat seikat kyseessä olevaa maksua koskevien tekstien tulkinnassa tai soveltamisessa tapahtuneeseen erehdykseen, joka on seurausta toimivaltaisten viranomaisten aktiivisesta toiminnasta, mikä sulkee pois maksuvelvollisen virheellisistä ilmoituksista aiheutuneet virheet (ks. vastaavasti asia C-348/89, Mecanarte, tuomio 27.6.1991, Kok. 1991, s. I-3277, 26 kohta).

71 Seuraavaksi on todettava, että toimivaltaisten viranomaisten erehdyksen on oltava sellainen, että vilpittömässä mielessä toiminut maksuvelvollinen ei ammatillisesta kokemuksestaan ja häneltä odotetusta huolellisuudesta huolimatta ole kohtuudella voinut havaita virhettä. Tältä osin on muistettava, että velvollisuus viedä sokerin ylijäämävarastot yhteisön ulkopuolelle ja viemättä jääneille määrille vahvistettu maksu on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*. Julkaisemisen ajankohdasta lähtien jokaisen katsotaan saaneen tiedon tästä maksusta (ks. vastaavasti asia C-370/96, Covita, tuomio 26.11.1998, Kok. 1998, s. I-7711, 26 kohta).

72 Lopuksi maksuvelvollisen on pitänyt noudattaa kaikkia voimassa olleita, tulli-ilmoitustaan koskeneita säännöksiä (ks. erityisesti em. asia Sommer, tuomion 39 kohta). Koska nyt käsiteltävänä olevassa asiassa on kyse 1.3.1986 hallussa olleesta sokerista kannettavasta maksusta, tämän edellytyksen on katsottava kohdistuvan hallussa olevaa määrää koskevaan ilmoitukseen.

73 Kansallisen tuomioistuimen on ratkaistava, ovatko asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdassa mainitut kolme edellytystä täyttyneet nyt käsiteltävänä olevaan asiaan liittyvät olosuhteet huomioon ottaen (ks. em. asia Covita, tuomion 28 kohta).

74 Näin ollen kuudenteen, seitsemänteen ja kahdeksanteen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava siten, että jäsenvaltioiden tulliviranomaisten on asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdan nojalla jätettävä jälkikanto toimittamatta, kun

— tullin kantamatta jättäminen perustuu kyseessä olevaa maksua koskevien tekstien tulkinnassa tai soveltamisessa tapahtuneeseen erehdykseen, joka on seurausta toimivaltaisten viranomaisten aktiivisesta toiminnasta, mikä sulkee pois maksuvelvollisen virheellisistä ilmoituksista aiheutuneet virheet,

— vilpittömässä mielessä toiminut maksuvelvollinen ei ammatillisesta kokemuksestaan ja häneltä odotetusta huolellisuudesta huolimatta olisi voinut kohtuudella havaita erehdystä, ja

— maksuvelvollinen on noudattanut kaikkia niitä voimassa olevia säännöksiä, jotka koskevat kyseessä olevan maksun kantamiseen liittyvän tapahtuman ilmoittamista.

Oikeudenkäyntikulut

75 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Portugalin hallitukselle ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto)

on ratkaissut Supremo Tribunal Administrativon 12.1.2000 antamallaan määräyksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

1) **Tuonti- tai vientitullien maksamisvelvoitteen sisältävään tullimenettelyyn ilmoitetuista tavaroista velalliselta kantamatta jääneiden tuonti- tai vientitullien kantamisesta jälkitullauksin 24 päivänä heinäkuuta 1979 annetun**

neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1697/79 1 artiklan 2 kohdan c alakohtaa ja 2 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa on tulkittava siten, että maksuvelvolliselta alun perin vaaditun määrän kirjaaminen tileihin on hallintotoimi, joka edeltää maksun kantamisesta tehtävää ilmoitusta sekä varsinaista kantamista ja jolla ei välttämättä tarkoiteta sitä, että tulliviranomaiset kirjaavat kyseessä olevan määrän tilikirjoihin tai muulle vastaavalle tietovälineelle.

2) Asetuksen N:o 1697/79 2 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että kun erääntyneen summan vahvistamisesta tehty ensimmäinen toimenpide on kumottu ja korvattu toisella toimenpiteellä, jolla on maksunkantoperustetta muuttamatta määritetty alun perin päätettyä pienempi maksu, on katsottava, että maksutapahtuma on pantu vireille ensimmäisellä toimenpiteellä.

3) Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisehdoista ja perustamissopimusten mukautuksista tehdyn asiakirjan 254 artiklassa ja Portugalissa olevista maataloustuotteiden varastoista 20 päivänä joulukuuta 1985 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3771/85 ja Espanjassa ja Portugalissa 1.2.1986 oleva sokerialan tuotteiden varastoja koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 28 päivänä helmikuuta 1986 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 579/86 säännöksillä ei estetä Portugalin tasavaltaa vaatimasta asetuksen N:o 579/86 7 artiklan 1 kohdassa säädettyä maksua niitä toimijoita, joilla on hallussaan sokerin ylijäämävarastoja, jotka niillä olisi ollut mahdollisuus viedä säädetyssä määräajassa.

4) Jäsenvaltioiden tulliviranomaisten on asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdan nojalla jätettävä jälkikanto toimittamatta, kun

— tullien kantamatta jääminen perustuu kyseessä olevaa maksua koskevien tekstien tulkinnassa tai soveltamisessa tapahtuneeseen erehdykseen, joka on seurausta toimivaltaisten viranomaisten aktiivisesta toiminnasta, mikä sulkee pois maksuvelvollisen virheellisistä ilmoituksista aiheutuneet virheet,

— vilpittömässä mielessä toiminut maksuvelvollinen ei ammatillisesta kokemuksestaan ja häneltä odotetusta huolellisuudesta huolimatta olisi voinut kohtuudella havaita erehdystä, ja

— maksuvelvollinen on noudattanut kaikkia niitä voimassa olevia säännöksiä, jotka koskevat kyseessä olevan maksun kantamiseen liittyvän tapahtuman ilmoittamista.

Annettiin Luxemburgissa 11 päivänä lokakuuta 2001.

R. Grass

kirjaaja

P. Jann

ensimmäisen jaoston puheenjohtaja